

hjælp for Sogneraadformanden, og af den Grund kunde jeg gaa med til, at man ved Lov, hvis man overhovedet vil røre ved Landkommunalloven, fastslog et bestemt Beløb paa Basis af Folketallet, som Sognekommunen, uafhængig af Amtsraadet, kunde raade over til Medhjælp, men det maatte rigtig nok være adskilligt lavere end 25 Dre pr. Individ. Det vil jeg ikke have noget imod, og det vil jeg kunne stemme for, idet jeg anser det for ganske rimeligt, da jeg som sagt ved, at der har været Tilfælde, hvor et Amtsraad har formet, at det er uhenfigtsmæssigt at hde saadanne Medhjælpssummer, og har vægret sig ved at give Tilladelsen i Tilfælde, hvor det efter mit Skøn ikke burde vægtes sig. Hvis man overhovedet vil røre ved Landkommunalloven, vil jeg derfor gaa med til et Forslag i den Retning, som stiller et nærmere bestemt Beløb til Sognekommunens Raadighed, uafhængig af Amtsraadet. Vil Kommunen benytte mere, maa den saa gaa den almindelige Vej, nemlig til Amtsraadet, og forlange Tilladelse til, hvad den behøver mere.

Indenrigsministeren (Singerslev):

Jeg tillod mig før at nævne, at det var og skulde vedblive at være en Værespost at staa i Spidsen for en Kommune, og dertil svarede ærede Medlemmer, at man kunde ikke leve af Væren alene. Det ved jeg ganske godt, men jeg troede heller ikke, at man skulde leve af at være Sogneraadformand; jeg troede ikke, det var Embeder, man nu vilde oprette. Jeg mener, som den ærede sidste Taler accentuerede, at naar man giver Formanden en saadan Bistand, at han kan komme igennem med den, og han væsentligt kunde indskrænke sig til at være den ledende i Raadet, vil det være det rigtige og bedste for alle Parter. Hvad denne Medhjælp angaar, da siger det ærede Medlem for Odense Amts 3dje Valgkreds (Verntsen), at der er den og den, der bruger sin Familie til Medhjælp. Dertil vil jeg svare det ærede Medlem, at det, det kommer an paa, er, om dette er Humbug eller Virkelighed. Jeg kan ikke se, at der er noget i Vejen for, at en Sogneraadformand bruger et Medlem af sin Familie til at udføre disse Forretninger, og at denne betales derfor, naar denne sidste virkelig udfører disse Forretninger, naar det ikke er et Dække for noget, der ikke sker. Naar altsaa Formanden selv udfører Forretningerne og blot lader sin Kone vottiere for Medhjælpssummen kan det naturligvis ikke billiges; men naar et Medlem af hans Familie virkelig er hans Medhjælper, kan der efter min Mening ikke siges noget derimod. Jeg vil endvidere ud-

tale, at naar jeg siger, at Sogneraadformandsstillingen er en Værespost, og lægger Vægt derpaa, er det min Betragtning, at naar en Mand staar som valgt af sine Medborgere til denne Stilling, der gaar paa Omgang, som ikke er livsvarig og ikke optager al hans Tid, staar han paa en Værespost, som den ledende i Kommunen og som den, enhver skal have Tillid til, fordi han med en vis Uegennyttighed og valgt af sine Medborgere har overtaget dette Hverv; faar han derimod Betaling, bliver han Kommunens lønede Tjener, og faar en anden Stilling overfor Kommunen. Der er altsaa Grund til at se skarpt paa Forholdet. Det vil gøre stor Forskel, om Sogneraadformanden staar som valgt af sine Medborgere eller som den, der faar Løn, staar med den Anseelse, han har, som den ulønnede Mand eller som den, der faar den størst mulige Løn og altsaa er bleven Kommunens Tjener. Naturligvis er dette alligevel i en anden Forstand end vi andre Statens Tjenere. Det foreholdes mig, at Ministre og Embedsmænd ogsaa faa Løn, men Eksemplet halter, det er jo klart. Hele deres Tid er jo optagen med deres Embedsforretninger, og det er derfor, at de faa vederlag, men en Sogneraadformand bliver i Hjemmet og udfører sine Forretninger. Og dette Forhold kan heller ikke sammenlignes med Rigsdagsmændenes Diæter, om det end er det, der ligger nærmest at sammenligne det med, da Rigsdagsmændene have kun et midlertidigt Hverv, som de oppebære Diæter for. Men heller ikke denne Sammenligning passer, thi Sogneraadformændene skulde jo lønnes med fast Gage. Det, at de er ulønnede, har imidlertid sin Betydning, idet Formændene for Sogneraadene saa staa uafhængige, og det samme gælder ogsaa i Byerne Fattigudvalgets Formand. Hvis han fik vederlag, vilde han blive betragtet som en lønnet Mand, vilde den Befolkning, som han skulde betjene, se mindre sikkert paa ham, end naar han nøjes med en Sekretær, som er lønnet, medens han selv udfører et Væreshverv. Det er i ethvert Tilfælde min Mening, at man skal tage sig noget i Agt for at rykke sig bort fra det Standpunkt, som jeg tror er sundt og meget godt. Det, de Herrer ønske, kan naas, naar man virkelig henvender sin Opmærksomhed paa det af mig fremhævede Punkt: Medhjælp og ikke Løn. Det ærede Medlem for Odense Amts 3dje Valgkreds (Verntsen) nævnte en Skrivelse af 11te Septembris f. A. fra Indenrigsministeren og sagde, at den var rigtig nok, set fra Lovens Standpunkt, men det ærede Medlem og andre ærede Medlemmer anty-